

NÁRODNÍ PARKY

in.ihned.cz/zahranici

Františkánský klášter na ostrůvku Visovac poutá stovky věřících i turistů.

Dnešní budovy stojí od 19. století. Poprvé se o nich však psalo již roku 1251. Nebylo moc takových míst na jadranském pobřeží, lépe řečeno nebylo žádné jiné. A tak mouka odsud ve středověku putovala stovky kilometrů na sever na Istrii a stovky kilometrů na jih do Dubrovniku. V dalším domku lze v travertinové jeskyni vidět jakousi automatickou pračku zvanou stupe: proudící voda prádlo vyprala dočista. Vedle dřevěná kladiva změkčovala drsnou vlnu. Jak z ní pak vznikaly textilie, uvi-

díte v dalším domku s tkalcovským stavem. Síly řeky začali koncem 19. století využívat i při získávání vodní elektřiny. Zdejší hydroelektrárna dodávala od roku 1895 energii do Šibeniku. Jen dva dny poté, co chorvatský rodák postavil první vodní elektrárnu na Niagare. Ovšem na Krce si o pár měsíců dřív dokázali poradit s distribucí elektřiny, za což jim patří světové prvenství.

Císař pán a Old Shatterhand

První vjem Krky přišel ještě dávno před první návštěvou. Ve zčeřených vodách vystavuje snědé tělo ztepilá Bílá holubice, indiánská (ve skutečnosti izraelská) sexbomba, která jako by tušila, že v povzdálí klopí zrak Old Shatterhand, prověřený bojem a mužností, leč nikoliv ženami. Scény filmu Old Shatterhand, součástí vinetouovské řady ze 60. let, se točily právě na Krce.

Nedlouho poté, co se měl děj hrdinů z Divokého západu odehrávat, tedy koncem 19. století, přijel na Krku sám Císař pán, rakousko-uherský. Aby František Josef lépe viděl na vodopády, vystavěli mu příčinniví obyvatelé zvláštní pozorovací platformu. Na rozdíl od Rakouska-Uherska byla bytelnější, a tak tu stojí dodnes. A každý návštěvník se z ní může kochat přesně stejným pohledem, jako byl ten císařský.

Koloběh zvaný travertin

Ač nejznámější, tvoří Skradinski Buk jen malinkatou a nejpřístupnější část národního parku, vyhlášeného v roce 1985. Celé chráněné území se rozkládá na 111 km² a zahrnuje horní a střední tok Krky v délce 46 km. Kaňonem

Jak se tam dostat

Šibenik leží na Jadranské magistrále mezi Zadar a Splitem a od loňského roku také při dálnici Záhřeb – Split. Ze Záhřebu je to do Šibeniku cca 350 km. Hlavní vjezd do NP Krka Lozovac je od města vzdálen jen asi 12 km do vnitrozemí a je dobře značen.

a hlubokým údolím se Krka prokousává v podstatě celou dobu. Jedním z unikátů parku a řeky jsou travertinové bariéry a prahy, které na sedmi místech toku vytvořily vodopády a kaskády a v neustálém koloběhu je vytvářejí (viz *Zajímavost*).

Údolí Krky je přírodním rájem díky mikroklimatu, kde se střetává suché podnebí s vlhkým vodním. Roste zde na 860 druhů rostlin. Hustý rákos, jezírka a bažiny jsou domovem obojživelníků i ryb, na horkých kamenech se vyhřívají hadi a ještěrky. Rovných 222 druhů ptáků dělá z parku důležitý ornitologický region. Ze vzácných savců se tu prý vyskytuje divoká kočka, některé druhy netopýrů a snad i vlk. Ovšem i průvodce ze správy parku říká: „Vlk by tady žít měl, ale za pět let jsem neslyšel o nikom, kdo by od někoho slyšel, že vlka zahlédl.“

Klášter na ostrově

Nejkrásnější cesta parkem vede místními parníčky. Od Skradinského buku se lze vypravit po proudu Krky a doplnout až ke klášteru na ostrůvku Visovac. Kousek země o délce 200 a šířce 150 m lemovaný topoly sedí uprostřed jezera, přesněji v rozšířeném bazénu Krky. Klášter založili františkáni roku 1445 a několik mnichů zde působí dodnes. Kostelík navštěvují stovky věřících denně, připlouvají na motorovém přívozu a jejich náboženské písně se linou nad hladinou, stejně jako páví skřek v zahradě. Malé muzeum nabízí cenné reliquiální a liturgické artefakty a expozici o zničených kostelech za války v 90. letech.

Malebná zákoutí nabízí také dál po proudu Roški slap, i tady se Krka ztrácí v zeleni, ovšem po sérii bariér, aby se pak z různých pramenů v několika vodopádech a kaskádách vylila do jednoho koryta. Informace o parku zde zajišťuje stolec se slunečníkem, občerstvení nabízejí tři hospůdky. Část samotných vodopádů je sice kvůli malé elektrárně nepřístupná, ale příroda nad nimi za procházku stojí. ■

JAN DRAŽAN

jan.drazan@economia.cz

Zajímavost

Travertinové bariéry se vytvořily z vápencových usazenin rozpuštěného uhlíčitanu vápenatého. Přesněji řečeno, vytvářejí se. Usazování travertinu je totiž neustálý a dynamický proces, který ovlivňuje fyzikální a chemické vlastnosti vody a organismy v ní žijící. Rozhodující je dostatečné množství uhlíčitanu vápenatého ve vodě. Ten vzniká rozpuštěním vápence kyselinou karbolovou. A ta se do vody dostává buď s deštěm, nebo z půdních vrstev, v nichž se rozkládají organismy.

Informace

- Vstupné v sezóně 70 kun (asi 280 Kč), děti od 7 do 14 let 55 kun. Lodí se můžete vydat v parku po řece do několika míst. Trasa: Skradinski buk – Visovac a zpět trvá 2 hodiny a stojí 70/40 kun, s prodloužením až po Roški slap a zpět 100/60 kun. Další informace na stránkách NP Krka www.npkrka.hr

- Chorvatské turistické sdružení: Krakovská 25, Praha 1, tel.: 222 211 812, e-mail: info@htz.cz www.chorvatsko.hr

IN magazín Hospodářských novin • Šéfredaktor listu: Petr Šimůnek • Art director: Jiří Bušek • Vedení magazínu: Libor Ševčík, Jan Dražan • Grafika: Zuzana Michálková • Redakce: Dobrovského 25, 170 55 Praha 7, mail: in.hn@economia.cz, telefon: 233 073 118, fax: 233 072 060 • Příjem inzerce: Inzertní oddělení Economia a.s., Dobrovského 25, 170 55 Praha 7, telefon: 233 071 782 • Tisk: Moraviapress, a. s., Břeclav • Samostatně neprodejný